

Veľké Kapušany hlavným mestom sóje nielen na Slovensku

Na Slovensku nenájdeme snáď ani jedného pestovateľa sóje, ktorý by nepoznal spoločnosť MATEX z Veľkých Kapušian - Veškoviec. Sója sa stala významnou plodinou najmä na poliach Východoslovenskej nížiny. Veľký podiel na tom majú práve ľudia z MATEX-u, napríklad organizáciou pravidelných poľných dní, odborným poradenstvom, a predovšetkým výrobou kvalitného osiva. Z Veškoviec nepochádza len certifikované osivo sóje, množia aj odrody ozimnej pšenice a líniové repky.

Kvalita osiva na prvom mieste

Ako hovorí konateľ Ing. Ladislav Kováč: „Každé zrnko osiva, ktoré ponúkame, pochádza z nášho množenia. Predtým ako jednotlivé odrody ponúkame do predaja, dôkladne ich preveríme v našich pestovateľských podmienkach.“ V tejto súvislosti musíme zdôrazniť tvrdenie zaznievajúce počas takmer každého pestovateľského podujatia – „Kvalita osiva je minimálne tak dôležitá ako kvalita odrody.“ Nie všetko, čo vynikajúco vychádza z zahraničí, musí byť zákonite úspešné aj u nás.

Aký bol pestovateľský ročník 2020/2021?

Uplynulý pestovateľský ročník začal Ing. Kováč hodnotiť slovami: „Predošlých 5-6 rokov sme mali prevažne suchých. Až vlnajšok nás vytráпил častým daždivým počasím, hlavne počas prípravy pôdy a sejby na jeseň. Z 330 ha repky sme museli túto jar zdiskovať jednu 80 ha parcelu,

kde bola približne polovica plochy úplne prázdna v dôsledku podmôčenia.“ Slovo vyorať nebolo použité zámerne, keďže pluh vylúčili už pred niekoľkými rokmi. Každoročne zvyknú zasieť okolo 800 ha ozimnej pšenice, z toho 300 ha tvrdej. „Kým sme minulý rok siali pšenicu po sóji, priamo do strniska na 500 ha, išlo to pomerne dobre. Horšie to už bolo na zvyšnej výmere, kde sme museli pripravovať pôdu. Agrotechnické termíny neboli dodržané, pšenicu sme dosiali po 20. novembri, čo sa nám stalo prvýkrát v histórii,“ dodáva Ing. Kováč. Celkovo obhospodarujú 1807 ha poľnohospodárskej pôdy.

Sója plodinou s viacerými výhodami

Sója vlni ukázala svoju výhodu jednak ako výborná predplodina, ale aj z hľadiska možnosti priamej sejby vo vlhších podmienkach. Pred sejbou aplikovali akurát sýraté hnojivo bežným rozmetadlom,

Ing. Ladislav Kováč, konateľ spoločnosti MATEX, má výrazný podiel na rozvoji pestovania sóje na Slovensku.

okrem výživy to splnilo tiež úlohu dezinfekcie pôdy. Vo Veškovciach majú ustálený oševný postup, pšenicu sejú len po sóji a repke. Teda oboch výborných predplodínach pod obilniny.

Náročná sejba pokračovala aj na jar. Pod sóju zvyčajne začínajú pripravovať pôdu prvý aprílový týždeň a okolo 10. dňa v tomto mesiaci už sejú. Tento rok poveternostné podmienky posunuli začiatok sejby až na 25. apríla. Ing. Kováč hovorí: „V apríli sme zasiali len 75 ha v jednej časti nášho chotára. Podstatná časť sóje – 420 ha, išla do zeme až v období od 2. do 30. mája. Tak neskoré sejby si osobne u nás nepamätám.“ Strojný park majú v MATEX-e dostatočne nadimenzovaný. Vlhké podmienky z uplynulej sezóny im však odhalili nedostatky vo vybavení, preto sú rozhodnutí investovať už v blízkej dobe do nových strojov.

Žatva 2021

Žatevné výsledky Ing. Kováč hodnotí: „Skoré a stredne skoré pšenice tento rok zahoreli, viac vydržali neskoršie odrody. Rozdiely boli aj 1,5 t/ha, pri skorších pšeniach sme mali úrody do 6 t/ha a pri neskorších vyše 7 t/ha. Platilo to aj pre tvrdú pšenicu, keď napríklad neskoršia Sambadur dala cez 7 t/ha. Ale každý rok je iný, rok predtým vyšli naopak lepšie skoršie odrody.“

Zber letných plodín zvládli s pomocou 5 vlastných kombajnov v priebehu 13 dní. Okrem spomínanej

repky a pšenice, kosili aj 36 ha jarného jačmeňa a 30 ha hrachu. Jačmeň odrody Overture pestovali na osivo a zaznamenali vynikajúcu úrodu takmer 8 t/ha. Podobne na osivárske účely poslúži hrach odrôd Eso a Avatar. Spomenieme ešte žatevný výsledok pri repke, kde zaznamenali v priemere 3,5 t/ha. Ide o najnižšiu úrodu za posledné roky, zvyknutí sú pravidelne prekročiť hranicu 4 t/ha.

Nový samochoďný postrekovač Horsch Leeb

Starostlivosť o pôdu venujú v MATEX-e veľkú pozornosť. Ako príklad uvedieme melioračné vápnenie v dávke 2 t/ha, každoročne na polovici výmery. A rovnakú plochu ročne hlboko podryjú. V blízkom období plánujú investovať nielen do závesnej techniky, ale aj ťažných prostriedkov. Najnovšou veľkou investíciou je samochoďný postrekovač Horsch Leeb, dodaný bol začiatkom júna. „Tento stroj považujeme za špičku na trhu, unikátnym je najmä systém stabilizácie postrekovacích ramien. Denne bez problémov urobíme aj 230 ha,“ hodnotí Ing. Kováč.

Živočišnú výrobu berú ako cenné doplnenie, podieľajúce sa na zlepšovaní úrodnosti prostredníctvom maštalného hnoja. Chovajú kravy bez trhovej produkcie mlieka a ročne vyprodukujú aj 200 kusov ošípaných.

Štefan Šecina
AGROMAGAZÍN

Nový samochoďný postrekovač Horsch Leeb s pracovným záberom ramien 36 metrov. Na stroji dokáže obsluha nastaviť svetlú výšku až do 2,1 metra a taktiež rozchod kolies.

Najväčšia prehliadka odrôd sóje na Slovensku

Fotoreportáž z Dňa poľa sóje fazuľovej, ktorý tento rok usporiadali 17. septembra. Predstavili 40 odrodových pokusov od 11 osivárskych spoločností. Ide o najväčšiu prehliadku sóje nielen na Slovensku, ale aj ďaleko za našimi hranicami.

